

[Dyremose]

om, at der var behov for en omfattende strategi til opnåelse af en mærkbar bedring i beskæftigelsessituationen ved at skabe varige nye arbejdspladser. Det blev understreget, og der blev opstillet en lang række prioriterede mål, og man lavede en tidsplan for, hvornår og hvordan man skulle arbejde videre med disse mål med henblik på at gennemføre specifikke fællesskabsforanstaltninger, der skal supplere de bestræbelser, som de enkelte medlemsstater udfolder på nationalt plan. Vi har altså i høj grad viljen til både nationalt og internationalt at arbejde med at nedbringe den alt for store ledighed.

Forespørgslen er formuleret sådan, at den drejer sig om den alvorlige stigning i ledigheden. Jeg vil godt sige, at det er for begrænset alene at tale om ledighed. Vi kan kun skabe varige arbejdspladser, når vi samtidig med, at vi bringer ledigheden ned, bringer underskuddet på betalingsbalancen ned. Vi skal bringe underskuddet på statsbudgettet ned, vi skal bringe den alt for høje rente ned, vi skal bringe den alt for høje inflationstakt ned, og vi skal først og sidst bringe den alt for høje ledighed ned. Disse faktorer hænger sammen, og hvis man beskæftiger sig udelukkende med den ene, så er der risiko for, at det går galt. Jeg vil godt prøve på at illustrere, at det måske er det, der er sket for socialdemokratiet i det metodevalg, man foretog, da man havde den socialdemokratiske regering. Da ville man jo også bekæmpe stigningen i ledigheden, og stigningen var i øvrigt større end den, vi står over for for øjeblikket.

Forudsat at finansministerens skøn om, at ledigheden stiger med 25.000 fra 1982 til 1983, holder – det er klart, at der er usikkerhed omkring det skøn – så er det en begrænsning i forhold til den stigningstakt, vi har set under den socialdemokratiske regering, som vi havde indtil sommeren 1982. Hvis vi nemlig tager ledigheden fra 1979 og frem til 1982, konstaterer vi, at den er steget med ca. 90.000. Det er en stigningstakt på ca. 30.000 pr. år, altså mere end de 25.000, vi nu regner med. Hvis man dertil lægger, at ca. 70.000 er kommet på efterløn, så er det altså en stigning på 160.000, svarende til godt 50.000 pr. år, hvis man skal have sammenlignelige tal i forhold til 1978-79, altså en væsentlig større stigningstakt end den, vi nu står over for.

Jeg siger det ikke for at underkende det problem, der ligger i, at arbejdsløsheden stiger med 25.000, men jeg siger det, fordi det kan have betydning for det metodevalg, vi står over for. Hvad er det, socialdemokraterne troede? Ja, de troede, at man ved at ansætte flere i den offentlige sektor kunne nedbringe arbejdsløsheden. Man ansatte fra 1979 til 1982 109.000 flere i den offentlige sektor, men det, at man ansatte de flere, betød, at man fik øget skattetrykket, og det var medvirkende til, at den private sektor i den samme periode blev reduceret med 122.000 mennesker, således at beskæftigelsen faldt med 13.000. Det er de tal, der har betydning for strategivalget; man kan ikke løse beskæftigelsesproblemet alene ved at ansætte folk i den offentlige sektor.

Jeg vil godt sige, for at jeg ikke skal beskyldes for at komme med falske anklager mod socialdemokratiet, at det jo egentlig er ganske pænt, at vi har holdt beskæftigelsen på næsten det samme niveau. Når der har været den store stigning i ledigheden, så skyldes det den meget store tilgang til arbejdsmarkedet i den pågældende periode. Denne tilgang, som nu står over for at blive reduceret, har også betydning for metodevalget, og derfor vil jeg gerne understrege det allerede på nuværende tidspunkt.

Når man ser på den udvikling, vi har gennemlevet fra 1979 til 1982, får man en fornemmelse af, at man må stille det spørgsmål: skal vi basere vores strategi på, at vi får et samfund med vedvarende arbejdsløshed, eller skal vi basere strategien på, at det måske er muligt at genskabe den fulde beskæftigelse? Jeg mener rent faktisk, at man skal basere strategien på det sidste, og jeg vil godt stille det spørgsmål: hvorfor skulle det ikke være muligt for os at skabe fuld beskæftigelse ved udgangen af 1980'erne? Er det ikke et udtryk for vanetænkning, at bare fordi vi har stor arbejdsløshed i dag, så vil vi også have det i al fremtid? De mennesker, der er skeptiske over for muligheden af at genskabe den fulde beskæftigelse, burde stille sig selv det spørgsmål: kunne vi overhovedet i 1971 eller 1972 i den offentlige debat se nogen som helst udtalelser, se nogen som helst visioner, der gik ud på, at vi ville få et samfund med den store arbejdsløshed, som vi nu har? Nej, det kunne vi ikke. Man kørte videre i det gamle spor og troede, at fordi man havde